

02
**כיבוד
הורים**

אכ"ר צור סעידי

**אחים
לנצח**

הופכים
**דיכרון
למורשת**

צורי - האיש, הדרך והמורשת

יש תינוקות שמתפתחים בדיוק לפי "הספר", כאבי הבטן בדיוק בעוצמה אותה תארו בספר, כאבי השיניים בתאריך המדויק שלמדנו בקורס לפני הלידה, וכך החום הראשון והדלקת השניה, שלב אחר שלב. עד שלפעמים נדמה, שבשקט, בשקט, בלילה כשאמא ואבא קרסו מרוב עייפות, העולל הקטן הציץ בספר וקרא מה בדיוק עליו לעשות.

כששומעים את הסיפורים על צורי הי"ד נראה לפעמים כאילו בשקט בלי שנרגיש הוא התגנב לארון הספרים היהודי, ושם מתוך החכמה האין סופית שזוקקה באלפי שנות לימוד, למד צורי איך בדיוק הדרך הכי מדויקת לכבד את הוריו המדהימים, איך לעזור לכל החברים וגם לאלו שעדיין לא...

בן לעם הספר - שפעל ממש לפי הספר.

התמקדנו בארבע מהתכונות המרכזיות, שאתם, המשפחה הקרובה והחברים הטובים של צורי בחרתם, כתכונות אופי ותפיסות עולם משמעותיות שלו.

ננסה ביחד לדלות מארון הספרים היהודי מה נכתב על תכונות אלו, ובמקביל נזכר בסיפורים מחייו של צורי המדגימים איך אפשר ליישם את התאוריה בצורה כה מיטבית.

אחד המאפיינים הבולטים של צורי, דבר שעלה בכל שיחה עם הוריו, קרובי המשפחה, חברים, מכרים וכל מי שדרכו הצטלבה בדרכו של צורי, היה הקשר המיוחד בין צורי לבין איילת ודודי, הוריו של צורי.
בחרנו לפתוח את הלימוד לזכרו בנושא הכל כך משמעותי הזה

בתורה יש שני ציוויים על היחס בין האדם להוריו:

איש אביו
ואמו
תיראו.

כבוד את
אביו ואמו
אמר.

מה ההבדל
בין כיבוד למורא?
ואיך מיישמים את זה?

כיבוד או מורא

התלמוד מתייחס לשאלה מה ההבדל בין כיבוד למורא וכך הוא כותב

”איזהו מורא, ואיזהו כיבוד?”

מורא - לא עומד במקומו, ולא יושב במקומו, ולא סותר את דבריו [=לא מוכיח להוריו, שטעו בהבנתם], ולא מכריעו [=לא אומר להוריו שדעתם נכונה, הם לא צריכים את האישור שלו].

כיבוד - מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא.”

(תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לא)

כלומר התלמוד מסביר שהמצווה לירא מן ההורים פירושה להתנהג אליהם בכבוד, לנהוג בהם גינוני כבוד [כמובן לא בצורה שתראה מגוחכת], ולכבד ולקבל את שיקול דעתם.

והציווי על כיבוד אב ואם, כולל דאגה למחסור הפיזי אבל לא רק למחסור הפיזי אלא בעיקר לעשות את רצונם ולגרום להם לקורת רוח.

בהמשך התלמוד מחדד שאדם הממלא את צרכיהם הפיזיים של הוריו, אך תוך כדי זה גורם להם לעוגמת נפש לא נחשב שכיבד אותם.

כ"ג פ"א ע"א

” תודה שקיבלתי את ההורים שלי... בניתם בית לתפארת ובבית האווירה מאד מיוחדת... עולם החופש, לך אחר החלום שלך... לשים רגלים על הקרקע... אבא שלי לב ענק איש משפחה... עובד אדמה נלחם על מוסר והגינות... וחכמת חיים... אמא שלי שלמדה אותי לראות את היפה בכל דבר והדרך שלך בחיים האלה ראויה להערצה...

צורי במסיבה לכבוד 25 שנה לנישואי הוריו

“

”הכיבוד הוא במחשבה ובמעשה ובדיבור”.

משמעות הכבוד היא הערכה ואהבה אמיתית להורים

”במחשבה רצה לומר שמכבדם בלבו שהם חשובים בעיניו ובלבו, דהיינו שידמה בעיניו שהם גדולים ונכבדי ארץ, אף שבעיני שאר בני אדם אינם חשובים כלל, וזה עיקר כיבוד”.

(חיי אדם, רבי אברהם דנציג, פולין סוף המאה ה-18)

כלומר מצוות כיבוד הורים איננה רק מצוה טכנית לעשות את רצונם, אלא בעיקר מצווה **לחוש כבוד** להורים

איך עושים את זה?

צ'כי ואצ'יו במסיבת אכזר
25 שנה לנישואי מוכ'ו

ההורים לפני הכל...

”

אמבר מספרת: בוקר אחד אני וצורי תכננו לקום ולצאת עם חברים לים, אביו התקשר אליו בבוקר ואמר לו שלאחותו הגדולה יש פנצ'ר ברכב ואין לו אפשרות לעזור לה (הוא היה בעבודה), לכן ביקש מצורי לעשות זאת, וככה במקום ללכת לים ולמרות שזה מה שתכנן ורצה, החליף לאחותו גלגל ברכב וטיפל בפנצ'ר שלה.

“

”פשוט שצריך לאהבה אותם כגופו, וכמו שכתוב בספר הזוהר, כבן שעוסק בצרכי אביו ואימו ואוהב אותם יותר מגופו ונפשו ורוחו ונשמתו וכל העולם חשוב לפניו ככלום ביחס למילוי רצון אביו ואימו.”

(חיי אדם, רבי אברהם דנציג, פולין סוף המאה ה-18)

היחס להורים מחייב מצד אחד סוג של דיסטנס ומצד שני יצירת ריחוק מנוגד לרצון ההורים, **בקטע הזה מודגש היחס האוהב להורים.**

ממוריס אפי מכל. צ'כי.

לכבוד פירושנו לדאוג שיהיה להם טוב

”

ועוד סיפור מאמבר: צור ידע כמה איילת ודודי חרדים לו, כמה חשוב להודיע להם שהוא בסדר, צור נסע לטיול בהודו עם אביעד חברו הטוב (גם אביעד נרצח במסיבה), הם טיילו על אופנועים, הגיעו לקראת חשיכה למקום בלי קליטה ואביעד הציע שיעצרו שם ללילה. צור ידע שאם יישן במקום ללא קליטה הוריו ידאגו לו מאוד, ובאסרטיביות אמר לאביעד שזו לא אפשרות והם חייבים לנסוע עוד קצת עד למקום שתהיה בו קליטה כדי שיעדכן את אביו שהגיע למקום מבטחים.

“

הכבוד להורים צריך לבוא לידי ביטוי במילוי רצונותיהם הגשמיים, כשהדגש הוא על ההרגשה הטובה והמכבדת שנותן להם, ואפילו במקרים שנאלץ להעבידם.

”במעשה כיצד, חייב לכבדם בגופו ובממונו להאכילם להשקותם להלבישם ולעשות כל צרכיהם... וכל מה שיתן להם, יהיה בסבר פנים יפות. שאפילו מאכילם בכל יום פטומות [=בשר משובח] והראה להם פנים זועפות, נענש עליהם. וכן להיפך, אפילו מטחינם ברחיים [=נותן להם לטחון בריחים] וכוונתו לטובה וכדי שינצלו אבותיו מדבר קשה מזה, ומדבר פיוסים על לבם ומראה להם שכוונתו לטובה ושאי אפשר לו לפרנסם בענין אחר, עד שיתרצה לטחון, נוחל העולם הבא.”

(חיי אדם, רבי אברהם דנציג, פולין סוף המאה ה-18)

צ'י' וקז' צ'י'

אבא, אמא, אני סומך עליכם

”

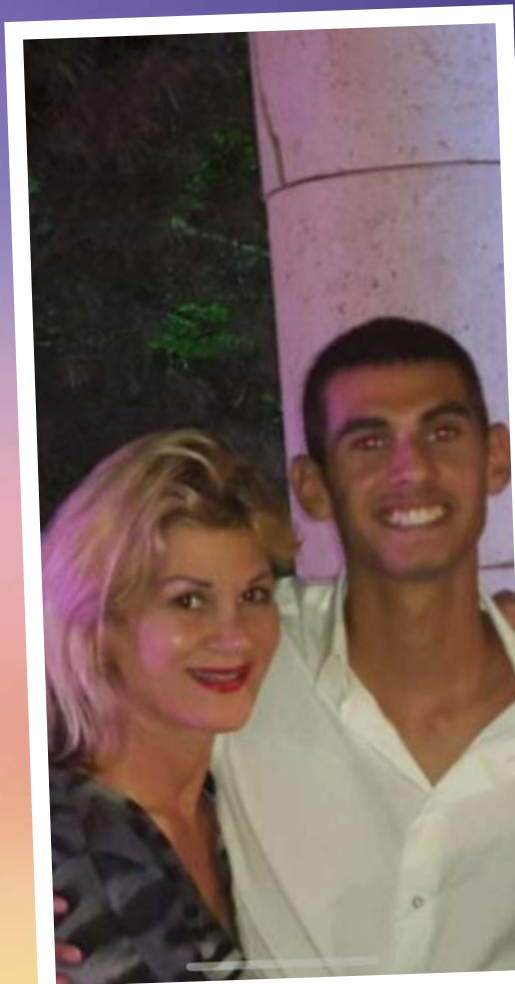
צורי לא נחשד בחוסר חשיבה עצמאית, מי שרצה ידע בדיוק מה צורי חושב, חוץ... מהוריו. הכבוד שנתן צורי להוריו, והמשקל שנתן לשיקול דעתם היה מדהים. איילת - אמא של צורי ספרה שפעמים היה קשה לה לדעת מה באמת צורי רוצה, ומה באמת הוא חושב בעניין מסוים. כי כשצורי גילה בחיישניו המפותחים מה רצון ההורים, או מה דעתם בנושא מסוים, הרצון האישי שלו וההבנה שלו נמחקו לחלוטין.

“

מורא פירושו לתת משקל מיוחד לשיקול דעתו, לחכמתו ולהבנתו של אביו.

”איזהו מורא, לא יסתור את דבריו. ואם אביו חולק עם אחר בין בדבר הלכה בין בשאר ענינים, לא רק שלא יאמר נראין דברי פלוני, דאם כן סותר דבריו, וכל שכן שלא יאמר אין האמת כדברך, אלא אפילו אם נראין לו דברי אביו, לא יאמר בפניו נראין דברי אבא שזה זלזול באביו, שמראה שדעתו מכרעת יותר מדעת אביו, אלא אם יש לו תשובה לדברי החולק, ישיב לו.”

(חיי אדם, רבי אברהם דנציג, פולין סוף המאה ה-18)

צ'כי KVKI ק"א

כיבוד הורים = החזר חוב?

לפעמים נוצר מתח בין ההורים לבנים, הבנים מרגישים שכיבוד הורים הוא אילוץ, סוג של פריעת חוב מוסרי, על כך שהם גדלו אותנו. אך יש מקרים גרועים יותר בהם הבן מרגיש שההורים לא התנהגו איתו נכון כך שלתפיסתו אין לו שום חובה לכבד אתה ההורים.

בואו נבדוק האם אכן כיבוד הורים הוא סוג של פריעת חוב מוסרית?

קראו את הקטע הבא מהתלמוד הירושלמי, נסו להביא ממנו הוכחה לשאלה זו.

"אמו של רבי טרפון ירדה לטייל לתוך חצרה בשבת והלך רבי טרפון והניח שתי ידיו תחת כפות רגליה והיתה מהלכת עליהם עד שהגיעה למיטתה פעם אחת חלה רבי טרפון ונכנסו חכמים לבקרו ואמרה להם התפללו על טרפון בני שהוא נוהג בי בכבוד יותר מדאי אמרו לה מה עשה לך יותר מדאי וספרה להם אותו מעשה, אמרו לה אפילו הוא עושה כן אלפים [=אם יעשה יותר מפי אלף ממה שעשה עכשיו] עדיין לא הגיע לחצי כבוד שאמרה תורה".

אם כיבוד הורים הוא רק חוב, למה התלמוד קובע קביעה נחרצת שאף אם יעשה פי כמה וכמה ממה שעשה עד עכשיו לא יפרע את חובו להורים?

"עולם כן אפיא.."

להיות שותף של אלוקים

"שלשה שותפין הן באדם: הקדוש ברוך הוא, ואביו, ואמו, בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא: מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני".

(תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ל עמוד ב)

"כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ בְּכַבֹּדִי כִּן אָנֹכִי מְצַוְךָ בְּכַבֹּד הַמְשַׁתְּתִיף עִמִּי בִּיצִירְתְּךָ".

(רמב"ן שמות פרשת יתרו פרק כ פסוק יב)

כלומר: כיבוד אב ואם נובע מכך שהקב"ה מצווה עלינו לכבד את ההורים כיוון שהם יצרו אותנו.

אלה שותפין בן אדם

למי יש יותר כבוד?

"ביארנו כי "כבוד" הוא הכובד הרוחני והמוסרי של דבר, ומכאן "כבד": לגלות יחס של הערכה. מצות "כבד את - אביך ואת - אמך" דורשת מאתנו: לגלות בכל דרך שהיא ובכל התייחסותנו אל ההורים את הכרתנו העמוקה בדבר החשיבות הגדולה שה' נתן להורים כלפינו".

(רש"ר הירש שמות פרשת יתרו פרק כ פסוק יב)

אדם ביחס לאחרים מאיזה סיבה שלא תהיה.

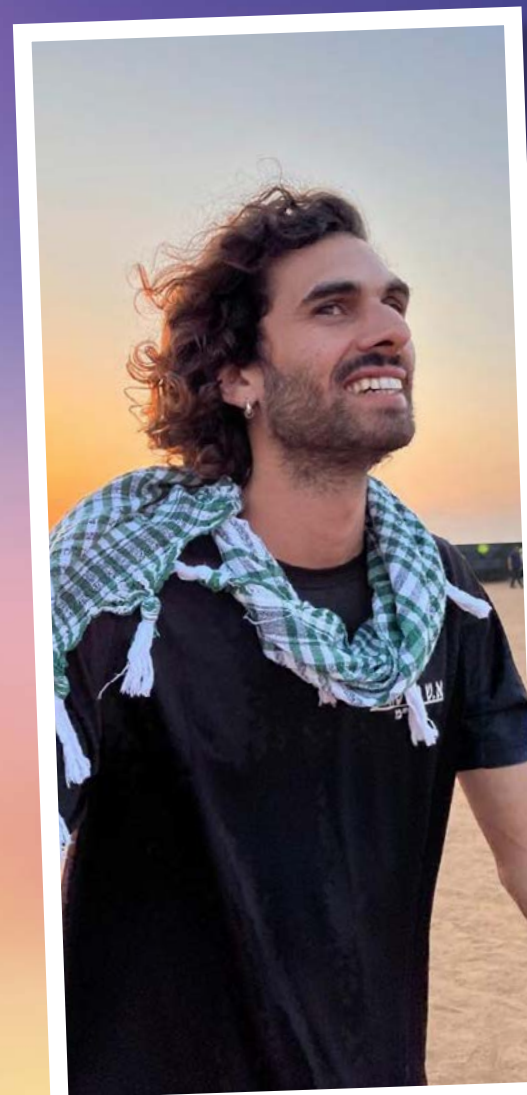
להורים אנו חולקים כבוד כי כך ציווה הקב"ה, למה הוא ציווה? פחות רלוונטי.

האם בגלל שהם יצרו אותנו?, שהם דואגים לנו?, שהם חינכו אותנו? יכול להיות.

אבל זה לא משנה הם הורים כי הם הורים כי הם הורים. והורים מכבדים!!!

צורי היה הסמל, בואו נאמץ אחת מהדרכים שבא כיבד צורי את הוריו

ניתן להבין את דברי הרש"ר הירש כך: אנחנו מכבדים בני אדם מסיבות שונות. יש אדם שאנו מכבדים בגלל הפרסום לו זכה, יש כאלו שזוכים לכבוד בגלל התפקיד הציבורי או הניהולי אותו הם מקיימים, יש שזוכים לכבוד בגלל הצטיינותם בתכונה או במעשה מיוחד, ויש שאנו מכבדים אותם בגלל כספם או מעמדם החברתי. כלומר הכבוד איננו בהכרח מראה על כך שאנו מייחסים לאדם ה"מכובד" תכונות מוסריות נעלות. הכבוד היא ההתייחסות הנותנת משקל יתר לאותו

צורי - סמל ונאמץ

צידה לדרך

המסקנה המתבקשת היא שכיבוד הורים איננו החזר חוב. כיבוד הורים בא ללמד אותנו כלל גדול בחיים. אם אינך יודע להעריך ולכבד ולדאוג לכל מי שעשה לך טובה ואפילו קטנה. אינך מבין את משמעות המושג הכרת הטוב ואינך יודע להעריך נכונה את חיובך המוסריים.

מי שאינו מכבד את הוריו, סביר להניח שיקשה עליו לנהוג בצורה הגונה כלפי שאר בני האדם.

מה את/ה לוקח איתך צידה לדרך?

מְשַׁנָּה לְנַשְׁמָה

חכמים מלמדים אותנו כי ישנה מעלה מיוחדת בלימוד משניות לעילוי נשמת נפטרים. המילה 'משנה' מורכבת מהאותיות של המילה 'נשמה'. כל לימוד של משניות גורם נחת רוח לנשמתם של הנפטרים ומועיל להם רבות במקום בו הם נמצאים כעת.

בסיום כל מפגש משותף נעסוק במשנה אחת מפרקי אבות לעילוי נשמתו של צורי האהוב.

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרֻחִיָּה אָמַר: עֲשֵׂה לְךָ רַב, וְקַנְיָה לְךָ חֵבֵר; וְהָיִי דֵּן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת.

(אבות, פרק א' משנה ו')

לניתוח מרתק של סוגי החברות מאת הרמב"ם, מוזמנים להיכנס לסדרת **משנה לנשמה** באתר 'אחים לנפש' achimlanefesh.org.il/series/ml

למה
לדעתך
צריך לקנות
חבר?

איזה סוגי
חברות
אתה
מכיר?

להצטרפות
ולחומרי לימוד
נוספים סרקו
והיכנסו לאתר
אחים לנפש

אחים
לנפש

© כל הזכויות שמורות ל'אחים לנפש'

OLAMI MENTORSHIP

